

Kogumistöö Eesti Rahvaluule Arhiivis 2018. ja 2019. aastal ja presidendi preemia rahvaluule kogumise eest

Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Rahvaluule Arhiivi kogu rikastus 2018. ja 2019. aastal mitmekesise ainesega. Arhiivi lisandusid näiteks Tartu Ülikooli tudengite kalendritähtpäevade teemalised osalusvaatlused, erinevatest loengukursustest osavõtjate tööd, helisalvestused ja üleskirjutused oma esivanemate lauludest ja palju muud. Suurimad käsikirjakogu laekumised, siinhulgas ka digitaalsed käsikirjalised kaastööd, saabusid kogumisvõistlustele, samuti anti üle rohkesti laulukladesid, salmikuid ja päevikumärkeid.

2019. aasta lõpu seisuga hinnati kogude suuruseks 1897 filmi- ja videosäilikut, 66 529 fotot, 11 238 helisäilikut ning 7250 käsikirjasäilikut (kokku 1 523 209 lehekülge).

2018. aastal täienes helikogu 131 säiliku (154 pala), videokogu 68 säiliku (329 pala) ja käsikirjakogu 4027 lehekülge (142 säilikut) võrra.

Eesti Vabariigi Presidendi rahvaluule kogumispreemia pälvisid 2018. aasta kogumistegevuse eest: Ergo-Hart Västriku, Maie Matvei, Ene Raudkats ja Asael Truupõld.

Tartu Ülikooli dotsent, folklorist **Ergo-Hart Västriku** alustas oma peamise uurimisala, vadja ja isuri folkloori talletamist koos kolleegidega 1997. aastal, jätkas seda Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Rahvaluule Arhiivis töötamise ajal (1999–2008) ning alates 2009. aastast töötades Tartu Ülikooli eesti ja võrdleva rahvaluule osakonnas. Kokku on Ergo-Hart Västriku osalusel tehtud ligi 80 tundi heli- ja videosalvestusi, lisaks on ta arhiivile korrastatuna üle andnud sadu fotosid ja kirjapanekuid.

Koostöös teiste juhendajatega on E.-H. Västriku viinud läbi välitöid (mahukaimad neist Põltsamaal 2010, Kihnus 2011 jm) ning sütitanud huvi folkloori ja selle jäädvustamise protsesside vastu ka päris vastselt ülikooliõpinguid alustanud noortes. Kursuse “Folkloristika alused” raames tegid tudengid aastail 2017–2018 tänapäeva kalendritähtpäevade (halloween, kadri- ja mardipäev) teemalisi osalusvaatlusi ning materjal jõudis korrastatuna arhiivi (kokku 73 tööd). Väga suur oli Ergo-Hart Västriku juhendatud tudengite panus 2018. aasta kogumisvõistluse “Püüa vanaema lugu purki” õnnestumisse. Ergo teeb oma tööd pühendumuse ja empaatiaga, tema käest võib alati küsida, ta on valmis selgitama ja juhendama, suunates nii eesti kui ka välisüliõpilasi.

Maie Matvei alustas koostööd rahvaluulearhiiviga 2009. aastal. Tema töid on esile tõstetud mitmel kogumisvõistlusel, nagu “Millest tunnen oma kodu?” 2014. aastal, “Minu maastikud” 2015. aastal, ning elulugude võistlusel “Eesti Vabariik 100. Minu elu ja armastus” 2016. aastal, samuti 2018. aasta võistlusel “Minu aed, minu lilled ja puud”.

Maie Matvei emotsionaalne jutustamisstiil on lugema kutsuv ja kaasahaarav. Kaastööd saavad ainekandjast kirjutaja enda elust, olgu siis tegu lapsepõlvemeenutustega Haapsalust, koduvahetamisega seotud muutuste või loovinimese võitlusega enda teostamise eest. Argielu kajastamise ja ajastupildi kõrval annavad nad aimu ka inimlikest tunnetest, unistustest ja armastusest, seda nii inimeste, paikade kui oma hobide vastu. Tööd on läbimõeldud ülesehitusega ning illustreeritud fotodega.

Ene Raudkats on rahvaluulearhiivile teinud kaastööd alates “Eluringi” kogumisvõistlusest 2002. aastal. Alates 2013. aastast on ta küsitlustele vastanud igal aastal. Lisaks leidub Ene Raudkatsi murdekeelseid lugusid ka ERAle üle antud *Uma Lehe* jutuvõistluste materjalide hulgas.



Foto 1. Premisaajad 2018. aasta kaastööde eest: istuvad vasakult Maie Matvei, Ergo-Hart Västriik, Ene Raudkats, seisab Tartu linnaeape Urmas Klaas, kes preemia üle andis. Fotolt puudub Asael Truupõld. Alar Madissoni foto 2019.

Ene Raudkatsi kirjapanekuist on esilekerkivamad humoorikas võtmes lood, nt kogumisvõistluse “Minuga juhtus üks naljakas lugu” kaastöös. Nauditavalt kirjutab ta aga ka teemadest, mis teda kõnetavad, nagu elu jooksul läbielatu kujutamine võistlustöös “Eesti Vabariik 100. Minu elu ja armastus”, või aiapidamine ja lillede kasvatamine 2018. aasta kogumisvõistlusel “Minu aed, minu lilled ja puud”. Ka on Ene Raudkats vahendanud teiste lugusid ning loovutanud oma fotokogust arhiivile peaaegu sada fotot.

Asael Truupõld on saatnud kaastöid paljudele võistlustele – nt “Minu mälestuste Soome” aastal 2009 – ning alates 2013. aastast järjekindlalt igal aastal, erandiks vaid 2016. aasta eluloovõistlus, kuna ta oli oma eluloo 56 leheküljel juba varem kirjutanud.

Asael Truupõllu tööd paistavad silma tõsielule orienteeritud põhjaliku ja täpse esitusviisi poolest. Tema võistlustöödele on sageli lisatud kronoloogiaid ja muid lisasid, nagu ülevaade pödrajahtidest 1965. aastal (“Inimene ja loomariik”, 2017) või läbilõige oma nime esinemisest arhiiviallikates ja kasutajate käibes (“Imelik nimi”, 2017). Samuti kirjeldatakse kaastöödes asjalikus stiilis nii olustikku kui nähtusi (“Lastemängud”, 2013). Hea mälu tõttu on tal võimalik meenutada ka 20. sajandi esimesel poolel toimunut.

Asael Truupõld on missioonitundega kultuuriloolise materjali koguja. Lisaks rahvaluularhiivile on ta teinud koostööd ka EKM Eesti Kultuuriloolise Arhiivi ja Eesti Rahva Muuseumiga. Olles ühenduse Eesti Elulood liige, on ta lisaks oma eluloole vahendanud ja koostanud ka teiste inimeste elulugusid (ligi 200 lk).

2018. aastal viidi rahvaluule arhiivis läbi kolm kogumisvõistlust. Euroopa pärandiaasta raames toimus kirjandusmuuseumis kaks suurt aktsiooni: folkloristika osakonnas koolipärimuse kogumisvõistlus, kuhu laekus kokku 3700 vastuseankeeti, Eesti Rahvaluule Arhiivis lastele ja noortele suunatud kogumisaktsioon “Püüa vanaema lugu purki”.

Nutivõistlusel “Püüa vanaema lugu purki!” kutsus arhiiv lapsi ja noori kasutama oma nutiseadmeid vanavanemate või teiste vanema põlvkonna inimestega suhtlemiseks: lastel paluti jäädvustada vestluskaaslaselt lugu või laul, mis on tema jaoks oluline. Lood tuli üles laadida nutiseadmepõhisesse kogumirakendusse <http://kratt.folklore.ee/vanaema/>. Rakenduse abil juhendati noort rahvaluulekogujat kõigil tööetappidel (aktsiooni vanavanematele tutvustamisel, salvestamisel, materjalile kasutuslubade küsimisel ning vajalike taustandmete jäädvustamisel).

Noortele oli loo salvestamine väljakutse, videofaile saabus oodatust vähem, küll aga saadeti audiofaile. Kuna teemavalik oli jäetud jutustaja otsustada, oli saadetiste sisu väga kirev. Võistluse ühe eestvedaja Mari Sarve sõnul olid suuremateks teemarihmadeks jutustajate mälestused enda vanematest ja vanavanematest, ka nende lauldud laulud, uskumused, ütlemlised või lood. Teiseks peatuti millegi poolest meelde jäänud seikadel jutustaja enda lapsepõlvest või kooliajast; kirjeldati nii Teise maailmasõja eelset Eestit, sõjaajast karme pilte, sõjajärgset elu, aga ka sisserännet nõukogude ajal, küüditamist ja elu Siberis, ning juba hilisemat nõukogude tegelikkust selle eri tahkudes. Vanema põlvkonna tundemälestustes on olulisel kohal ka Eesti Vabariigi taasiseseisvumine, omaette rühma moodustasid esitajate omatehtud laulud või luuletused.

Lisaks eestikeelsetele lugudele kõlas salvestustel ka võru, setu, vene ja valgevene keel ning stiiliemendina ka ingliskeelsed sõnad. 88 osavõtja seas oli 4 algkooliõpilast, 27 põhikooliõpilast, 7 gümnaasiumiõpilast ja 42 tudengit. Suurima osavõtjate arvuga koolid olid Kadrina Keskkool (juhendasid õpetajad Liivi Heinla, Ebe Abner), Voore Põhikool, Miina Härma Gümnaasium ja Tartu Ülikool (juhendaja dotsent Ergo-Hart Västriku). Võistluse toimkonnas olid nii rahvaluule arhiivi töötajad kui ka noored abilised Kätlin Luht, Kristo Tennosaar ja Kelly Turk.

Kogumisvõistluse “Minu aed, minu lilled ja puud” kava koostas vanemteadur Mall Hiimäe. Võistlusest võttis osa 28 inimest. Aedade kirjeldused algasid sageli lapsepõlve koduaedadest, mida kujundasid emad ja vanaemad, ning jõudsid välja hilisemate oma rajatud aedadeni. Töodes tulid esile eri põlvkondade suhtumised aiakujundusse, tehtud kompromissid, kui on näiteks tulnud maakodu jagada noorema põlvkonnaga või kui tervis enam suurt iluaeda pidada ei võimalda. Samuti kajastub aialugudes aja kulg. Varasemal ajal saadi uusi lilletaimi näiteks mõisaaiast, nõukogude ajal vahetati neid tuttavate ja naabritega, nüüd tuuakse lilletaimed sageli laatadelt, aga vahetatakse ka võõrastega, näiteks Facebooki aiahoolikute grupi kaudu. Kirjutistes selgus, et lilled ja ilus aed on ühe osa inimeste jaoks jätkuvalt väga olulised, kuid on ka neid, kelle jaoks on esiplaanil teised huvid. Töid hindas žürii, kuhu kuulusid ERA vanemteadurid, aian-dushuviline Anu Korb, Mall Hiimäe ja arhivaar Kadri Tamm. Žürii määras võistluse parimaks Maie Matvei kaastöö, kultuurkapitali preemiad said oma kirjutiste eest Eha Võso, Rosaali Karjam ja Lembitu Tverdžanski, ära märgiti Maria Peep, Urve Vares, Heili Tarjan ja Ene Raudkats.

Kuna Euroopa pärandiaasta raames kuulutas rahvaluule arhiiv välja kogumisvõistluse lastele ja noortele “Püüa vanaema lood purki!”, otsustati pakkuda kaastööliste välja samalaadne teema siis sellest inspireerituna tekkis mõte korraldada kõigile arhiivi kaastööliste samuti võistlus, mis oleks seotud vanavanematega. Nii leidis aset võistlus “Minu (vanaema) lugu”, kuhu oodati lühemaid ja pikemaid lugusid nii oma vanavanematest kui ka enda rollist vanavanemana. Kokku oli võistlusel 45 osalejat. Žürii koosnes erineva taustaga inimestest, rahvaluule arhiivi arhivaari Kadri Tamme kõrval lugesid töid ka EKM Eesti Kultuuriloolise Arhiivi vanemteadur Maarja Hollo ning kaks vanaema, ERA kaastöölised – Kaie Humal ja Evi-Anne Ustav.

Kogumisteema eesmärgiks oli kirjutada üles lugu või laul, mis on kirjutajale oluline või mis meenutab vanavanemaid või mis oli oluline vanavanematele. Töodes mõtestati oma rolli vanavanemana, kirjutati näiteks suhetest lapselastega ja mida nendega koos tehakse. Leidus aga ka pikemaid mälestusi sellest, mis leidis aset loo sündmuste toimumise ajal ühiskonnas ja kuidas tajuti ajaloolisi pöördepunkte. Töödele lisati mitmeid laule, ütlusi, mängude kirjeldusi jms. Maarja Hollo sõnul tuleb võistlustöodes esile põlvkondliku järjepidevuse teema, peatutakse sellel, milliseid tarkusi, oskusi ja töid vanavanemad õpetasid ja milliseid väärtushinnanguid edasi andsid. “Kokkuvõtlikult jääb hoolimata olude raskustest ja traagilistestki sündmustest kõlama optimism ja elurõõm,” tõi ta välja.

Vanavanemate lugusid kirjutati üles nii enda mälestuste järgi kui ka küsitleti teisi. Et vanavanematelt mälestusi koguda, kohtusid Tapa Gümnaasiumi pärandkultuuri ja folkloori ringi lapsed linna eakatega. Kokku saadi kolmel korral. “Mitu last said endale kohe nii hea sõbra, et juttu on jätkunud ka edaspidi. Eriliselt uhke oli kahel lapsel saada pühendusega jutt,” kirjutas õpetaja ja ringi juhendaja Elle Kivisoo. Kaks võistlusest osavõtjat, Anne Raava ja Eha Võso said teistelt kogutud lugude eest ka eripreemia.

Tunnustavalt märgiti ära Elve Jäe, Maria Peebu, Anne Rebase ja Urve Schkiperovi tööd. Eripreemiate väärilisteks pidas žürii Heili Tarjanit, Leida Oeselga, Ernestiine Lauli (esitas poeg Uuno Laul), Elle Kivisood ja Tapa kooli õpilasi ja nende poolt küsitletud Tapa linna eakaid, samuti Anne Raavat, Eha Võso, Rosaali Karjamit, Kalju Tuulikut, Tiit Birkanit, Ellen Randoja, Age-Li Liivakut, Aada Aasat, Aino Katvelit ja Adik Seppa.

Arhiivi aitasid väljaspool kogumisvõistlusi eriilmelise ainesega täiendada Krista Tõnnov, Anne Kurepalu, Age-Kristel Kartau, Vesta Saar, Heili Laanela, Enda Naaber jt. Anne Ojalo andis üle Eesti Rahvusliku Folkloorinõukogu ja selle eellase, Eesti Folkloori Seltsi arhiivi: dokumendid, fotod, trükised.

2019. aastal suurenes Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Rahvaluule Arhiivi käsikirjakogu peaaegu 11 716 lehekülje võrra (298 säilikut), helikogusse lisandus 121, filmikogusse 17 säilikut ning fotokogusse 965 fotot.

2019. aastal kogutu eest pälvisid Eesti Vabariigi Presidendi rahvaluulepreemia kolm inimest. Folklorist, Tartu Ülikooli eesti ja võrdleva rahvaluule osakonna dotsent **Tiiu Jaago** on rahvaluule arhiivile alates 1989. aastast üle andnud nii omaette kui ka koos tudengitega kogutud rahvaluulet kirjapanekute ja salvestustena. Tudengite välitöid on Tiiu Jaago enim juhendanud kodukandis Läänemaal: 1985. aastal Ridala, Martna, Kullamaa, Lääne-Nigula kihelkonnas ja Vormsil; 1989., 1990. ja 1991. aastal lisandusid nimetatutele Noarootsi ja Nissi.

1990.–2000. aastatel, korraldas Tiiu Jaago kunagise Järve küla (nüüdseks Kohtla-Järve linn) pärimusliku ajaloo uurimiseks kogumistöid. Teatavasti on seal toimunud eriti murrangulised muutused, sest Järve ja Kohtla asula kohale kerkis Kohtla-Järve

linn. Samas on piirkond väga tugeva ajaloolise pärimustraditsiooniga, kus oma suguvõsa ajalugu teatakse Põhjasõja aegadest peale. See pika aja jooksul formeerunud kogu sisaldab mitmekesiseid materjale, nagu vastastikused kirjavahetused, elulood, kodu-uurimuslikud tööd, küsitluskavade vastused, erinevates vestlusingides ja kohtumistel räägitu ning fotod.

Aastail 2017–2019 on Tiiu Jaago arhiivile üle andnud ka ülikoolikursuste “Pärimuslik ajalugu”, “Keskkond pärimuses”, “Dialog privaatse ja avaliku elu vahel”, “Omaelulolisus 20. sajandi uurimises” jmt raames tehtud tudengitöid, foorumipostitusi ja õppe-materjale. Kõik loetletud materjalid moodustavad ERAs nimelise seeria EFA, Jaago kokku 4234 leheküljega.

Ellen Muru alustas koostööd Eesti Rahvaluule Arhiiviga 2013. aastal ning sestpeale on ta küsitluskavadele vastanud igal aastal. Tema töid on esile tõstetud mitmel võistlusel, näiteks kodupärimuse kogumisel “Millest tunnen oma kodu?” 2014. aastal ning elulugude võistlusel “Eesti Vabariik 100. Minu elu ja armastus” 2016. aastal. Ellen Muru elulugu on ilmunud ka raamatus “Minu elu ja armastus. Eesti rahva elulood”.

Ellen Muru mälestustele tuginevad kaastööd on meenutuslikud, keskendudes enda, oma pere ning suguvõsa ja endise töökollektiivi Valga Õmblusvabriku tegemistele. Töodes kirjeldatud argielu ja perekondlikud juhtumised annavad sissevaatliku pildi 1950. aastate sõjajärgsele maaelule, aga ka tööelule 1960.–1970. aastatel. Kaastööd paistavad silma detailsuse, sisukuse ning hea jutustamisstiiliga. Ellen Muru on arhiivile vahendanud ka ligi 40 uuemat ja vanemat fotot oma erakogust.

Lembitu Tverdjanski kaastöö hindas žürii viimasel, 2019. aastal toimunud võistlusel “Esemed meie rännakuil” peapreemia vääriliseks, iseloomustades seda kui “fotodega illustreeritud mitmekülgset ja lugejasõbralikku lugu, kus erinevate esemete kaudu avanevad inimestevahelised suhted nii ajas kui ruumis, aga ka esemete roll väärtushinnangute kujunemisel”. Lembitu Tverdjanski kaastööd puudutavadki teemasid, mis talle endale eriti korda lähevad, nagu inimese ja looduse suhe, kodukihekkonna Kullamaa ajalugu ning oma perelugu. Põhjalikes, rahulikult jutustatud lugudes käsitleb ta näiteks enda rajatud dendroparki ning seal kasvavaid erilisi taime- ja puuliike, südamesse kasvanud lapsepõlvemaastikke, samuti on ta kirja pannud enda ning oma vanemate elulood, kokku üle 100 lk.

Tegutsedes metsanduse alal ning loodusgiidina, olles ühiskondlikult tundliku närviga, on Lembitu Tverdjanski koostanud mitmeid looduse- ja Kullamaa kihelkonna ajaloo teemalisi raamatuid, ta on muuhulgas ka eestikeelse termini ‘pärandkultuur’ looja ning juurutaja.

Nagu mitmel eelnevalgi aastal, on märkimisväärne üliõpilaste panus, kes paistavad silma noorte kaasaegse traditsiooni (mardi- ja kadripäev, halloween) dokumenteerimisega. Kursuse “Folkloristika alused” raames jätkasid tudengid tänapäeva kalendritähtpäevade teemalisi osalusvaatlusi, tudengeile jagas tööülesandeid ja neid juhendas taas Ergo-Hart Västriik. Samuti vastasid ERA küsitluskavadele uued välisüliõpilased.

Erksad inimesed Eesti eri paikadest on pidanud oma südameasjaks arhiivi täiendamist. Üks neist, kes sihikindlalt arhiivile enda ümber kuulnud-nähtud folkloori saadab, on Jaan Malin. Sellel aastal lähetas ta helikassette, haiglas kuulnud-nähtud laulude ja mängude üleskirjutusi ja fotosid.

Rahvaluule arhiivi vanemteadur Mall Hiimäe seab kokku uut raamatut kaladest ning ainese täpsustamiseks ja täiendamiseks koostas ta küsitluskava “Kalad rahvapärimuses”, millele saabus sisukaid vastuseid nii sisemaalt kui saartelt, kirjutajaiks näiteks



Foto 2. Pärast 2019. aastal kogutu eest premeerimist. Vasakult seisavad: Eesti Vabariigi President Kersti Kaljulaid, Tiiu Jaago, istuvad Lembitu Tverdžanski, Ellen Muru. Alar Madissoni foto 2020.

Heino Räim, Anu Kaljuste, Lii Tarvis, Arnold Räim ning Asael Truupõld. Mall Hiemäe teisele küsitlusele “Puud ja inimesed” saatsid omapoolseid selgitusi Enda Naaber, Siiri Toomik, Reet Juuse, Mari Lepik jt.

Lauri Öunapuu filmis oma laste plaksutamismänge, fotosid, salvestusi ning üleskirjutusi on arhiiviga jaganud Miralda Matt, Jaak-Adam Jõeveer, Aada Aasa, Urve Sõmer, Maria Peep, Ellen Randjärv, Anni Oraveer, Pille Karras, Adik Sepp, Ilpo Saastamoinen ja palju teised. Laulukladesid ja salmikuid andsid üle Eda Kalmre, Helen Kooviste, Anne Valdru, Triin Linnaks, Asael Truupõld, Maie Matvei, Maret Luhari, Mare Hallop, Evi Eller jt.

Eesti Folkloorinõukogu (Monika Tomingas) eestvõttel jõudsid arhiivi rahvusvahelise folkloorifestivali “Baltica” 2019. aasta piirkondlike ülevaatuste videosalvestused.

Arhiveeritud on ka 2018. ja 2019. aastal rahvaluule-ringis osalenute tööd. Tegemist on kord kuus kokku saava rühmaga, kus kodus kirjutatakse ja rühmas loetakse ette 1–2 lehekülje pikkune tekst etteantud teemal. Rühmas osalevad rahvaluule arhiivi kaastöölised, aga ka mõned elulookirjutajate ringi liikmed. Ring tekkiski sarnaselt elulookirjutajate rühmaga, mis juba kümme aastat on koos käinud Rutt Hinrikuse ja Tiina-Ann Kirsi eestvõttel.

Rahvaluule arhiivi 2019. aasta kogumistöö keskmes oli võistlus “Esemed meie rännakuil”. Kogumisvõistluse eestvedajaks oli Tiiu Jaago ning see viidi läbi rahvaluule arhiivi ja Tartu Ülikooli eesti ja võrdleva osakonna koostööna.

Kogumisvõistlusele oodati lugusid esemetest, mis on nende omanikele olulised olnud ühel või teisel eluetapil, ühest kohast teise kolimisel. Kuid pealkirjas kasutatud sõna “rännakuil” võis mõista ka kui rändamist eluteel, sest piirid ei pruugi olla pelgalt territoriaalsed, vaid on ka ajalised. Üldiselt jäi palju ruumi kirjutajatele sobivate lähetenurkade valimiseks ning lahendatigi teema sageli loovalt.

Kogumisvõistlusele tuli 132 vastust, peaaegu iga loo juures oli ka vähemalt üks foto.

Sisukaid töid saatsid nii pikaageksed kui ka uued kaastöölised, tudengid ja kooliõpilased. Žürii hindas kõrgelt lugusid, kus autor avab õnnestunud inimese ja eseme(te) vahelise seose. Kui eakamate jutustajate lugudes on esil kogemus, mille ese meelde toob, siis üliõpilastöödes on esil see, mida kogetakse praeguses hetkes. Kooliõpilased suhestuvad oma perega, nad seisavad justkui küsimuse ees: mis meid ümbritsevaist esemetest võiks olla tähtis. Kooliõpilasi, Räpina Ühisgümnaasiumi 6.–9. klasside õpilasi juhendas Maire Alver ja tudengeid loengukursuse “Folkloristika alused” raames Ergo-Hart Västriku.

Kirjutajad selgitasid mitte ainult seda, kust teatud ese saadud on, vaid seletasid lahti, miks see neile nii tähtis on, kuidas ese on saanud oma tähenduse omajate silmis ning mis lood ja mälestused selle esemega seostuvad. Üks teema, mis lugudes avaldub, puudutab tööd ja argielu, nn eluliselt olulised asjad võivad olla rahakott, telefon või koduvõtmed. Harrastustest ja vabast ajast, muuhulgas ka lapsepõlve mänguasjadest kõneldes tulevad põlvkondlikud eripärad eriti selgelt esile. Vanema põlve meenutustest on üksikud mänguasjad, osalt on need isetehtud, osalt ostetud. Esemed kõnelevad ajastust, kuid need meenutavad ka midagi ja kedagi, nende kaudu avaneb ka emotsionaalne vaade. Kirjutati väga isiklikest asjadest, kuid ka esemetest, mis seovad põlvkondi.

Kogumisvõistluse žüriisse kuulusid Tiiu Jaago (Tartu Ülikool), Tuuli Reinsoo (Eesti Meremuuseum), Kadri Tamm (Eesti Rahvaluule Arhiiv), Tenno Teidearu (Eesti Rahva Muuseum), Astrid Tuisk (Eesti Rahvaluule Arhiiv) ja Ergo-Hart Västriku (Tartu Ülikool). Võistluse peapreemia pälvis Lembitu Tverdžanski, kultuurkapitali rahalised preemiad: Lo Järvekülge, Anni Leena Kolk, Maie Matvei, Kristel ja Merilin Kotta, Anne Rebane, Sander Stenov, Arne Kivistik, Eva Murula, Age-Li Liivak; eripreemiad: Maire Alver, Tormi Ariva, Imbi-Harietta Eenlo, Tiit Birkan, Airika Harrik, Maret Kärtna, Karen Gertu Toome, Margus Küppar, Agnes Anijalg, Keirily Hallik, Tuuli-Liis Tiidor ja Hanna Marrandi. Kogumisaktsiooni toetasid mitmed sponsorid, kelle nimed on näha ERA kodulehel.

Täname kõiki kaastööde, toetuse ja abi eest! 2020. aastal ärgitame nii noori kui ka vanu kirjutama teemal “Vägivald ja selle piirid kultuuris”. Selle kõrval ootame aga märkama mitmesugust meie ümber elavat rahvaluulet, rahvaluulenähtusi salvestama, filmima ja pildistama ning küsitama nii teisi inimesi kui üles kirjutama oma kogemusi.

Astrid Tuisk